

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Skrivnost naše moči.

Vedno spet se v svetu in življenju ponavlja veličastni oljskogorski prizor, tako silovit po svoji dramatičnosti in vsebini. Po divjem sovraštvu razbesnela množica stega svoje roke po Pravičnem, v nepoznanju Njegove in svoje sile se hočejo apostoli zateči k meču. On pa jih pomiri: „Vtaknite svoje meče v nožnice. Ali ne bi Moj Oče, če bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, poslal trume svojih angeljev...?“ — Mi vsi smo priča zmage ljubezni nad nasiljem, zmage, ki se ponavlja od tistih dni do danes v strašnem dvoboju krščanstva in materializma bodisi v velikem ali malem svetu, na pozornici narodov in na odru poedinega življenja. Vedno spet slavi evangelij čiste in nesebične ljubezni svojo zmago nad temnim nasiljem in krivičnostjo in to kljub svoji preprostosti in še kljub tolikim Petrom, ki se v odločilnem trenutku spozabljajo in segajo po meču.

Naš slovenski rod je krščanski od prvega dne svoje narodne zavesti do danes. Njegova politična zgodovina od Bleiweisa, Šušteršiča do Kreka, Korošča in Žerjava, pri nas na Koroškem od Einspielerja, Grafenauerja pa do naših dni ni povestnica krvavih vstaj, nasilnih pobun in radikalnega revolucionarstva proti krivici. Z zanosom smejo Slovenci zreti na svoje nekdanje in sedanje voditelje, ki jih tudi ob krivici vodijo po načelu treznosti in razsodnosti, po načelu krščanske pravičnosti in ljubezni. Kljub opetovanim zapeljivim trenutkom svojega življenja se naš rod še nikdar ni pustil zavoditi h krivici in nasilju. Res je oče Andrej na svoji smrtni postelji s solzami v očeh priznal neuspeh svojega življenjskega stremjenja in dela. A danes vemo, da so bile te dragocene solze našega voditelja prej solze pomilovanja nad zaslepljenim nemštvom, ki je gnalo svojo lastno veliko državo v propast. Danes bi Andrej z nami vsemi vred spet veroval in njegove „Stimmen aus Innerösterreich“ bi prosile in svarile soseda z še zgovornejšo in izkušenejšo besedo. Narod Andreja Einspielerja smo, naš rod ni nič manj zdrav in krepek od njegovega rodu. V nas samih se ni nič spremenilo, le veliki, v sožitje nam usojeni nemški narod ob Donavi se v brezprimerno težjih okoliščinah bori za svoje kulturno poslanstvo med narodi in s tem za upravičenost svojega obstoja.

Ljubezen in bratstvo sta zapisani na našem slovenskem praporu. Najprej veljata in veljata ljubezen in bratstvo v naših vrstah. Med nami ni in ne sme biti prostora za zavist, sebičnost, ozko srčnost. Prav in lepo je, če nas svet pozna tudi danes še po tem, da smo si vsi bratje in sestre enega duha in ljubezni. Dobro se zavedamo, da je ta naša medsebojna povezanost silnejša od povezanosti po skupni govoric in skupnem imenu, da je krepkejša od skupnosti, ustvarjeni po kaki organizaciji ali kakem članskem seznamu. V to povezanost je zajet sleherni član našega narodnega telesa, zadnji hlapček in zadnja dekla, še zadnji berač in prosjak. S to ljubeznijo privezujemo v našo narodno družino tudi slehernega narodnega nezavedneža, ki okleva med ljubeznijo in mržnjo do svojega in svojcev, in še onega, ki se je vsega prodal računarstvu in sebičnosti. V naših dneh vidimo silne napore temnih sil, ki stremijo za tem, da hranijo in ohranijo v slovenskih vrstah razdor in razcepljenost, bolj kot kedaj zremo danes vso neverjetno rafiniranost in zvijačo neprijatelja, stremečo za tem, da stre našo odprto ljubezen do naših nezavednih bratov in sester. Morda je ob tem pogledu med nami kak Peter, ki

bi hotel iz svoje nerazsodnosti seči po meču in sili. Če je, naj mu velja naš poziv: Vtakni svoj meč v nožnice, naš svet ni svet moči in nasilja!

Med nami živi beseda o „nemškem bratu“. Bolj živa je od svoječasnne, od nekega nemškega pisatelja izgovorjene nemške besede o „slovenskem bratu“. Smemo mirne vesti izgovoriti in zapisati: Vsa naša dejanja do Nemcev in naše države izhajajo iz vere v pravico in ljubezen v nemškega soseda. Kar smo hoteli in storili, smo hoteli in storili v veri do nemškega brata. Seve je bila in je tudi še danes težka ta naša vera, kot je bilo težko verovati Einspielerju po tolikih razočaranjih. A vere in dejanj iz nje nas kljub razočaranjem tudi danes ni sram. Nedavno smo v tukajšnjem nacionalnem glasilu brali očitke nekega priložnostnega dopisnika, da težimo za cepitvijo nemških vrst. Einspieler je veroval v nemškega brata ob še težavnejših in zdaleka manj razčiščenih narodnostnih prilikah in je komaj mogel zaslutiti kazen, ki je sledila nacionalni sebičnosti. Mi vidimo v teh dneh pretresljivo borbo dveh, večno si nasprotnih svetov za dušo nemškega človeka, zremo prve posledice trenutne zle zmage, moremo videti in slutiti razvoj bodočih let in končno usodo po sebični strasti razbičanega dela nemštva. Vse to, kar se danes godi v duši nemškega naroda, ni in ne more biti zgolj slučajnost, katere bi lahko tudi ne bilo, marveč je nujnost in brezpogojnost razvoja v narodu, ki se kljub svoji visoki kulturi do danes ni zamogel notranje ustaliti in uravnovesiti. Spoštovanje nas zajema do nemštva ob Donavi, ki skuša v krčevitem odporu proti temni nacionalni strasti, ki se v drugem nemškem delu proglašča za nacionalno religijo, rešiti domala zaigrani ugled nemškega imena v veliki družini narodov. Lažja je ljubezen iz spoštovanja in iskrenejša od one, ki izvira iz pomilovanja. Zakaj bi torej bilo nerazumljivo in kvečjemu narodno-politična zvijača, če temu svojemu občudovanju in ljubezni damo izraza tudi v našem glasilu. Gorje, če bi morali kedaj svoje sosede in svojo državo ljubiti in spoštovati samo še iz pomilovanja!

Slovenci nismo ne velik in ne bogat narod. Drugi razpolagajo z višjim številom, z večjimi kosi zemlje, drugi so bogatejši in premožnejši. Slovenci tudi nismo zunanje močan narod, ki bi razpolagal z zadostnimi sredstvi, da se uveljavi med brati v svetu. Drugi so močnejši in silnejši. A nekaj imamo, v čemer nas ne more prekositi noben drug narod: vero v zmago pravice in ljubezni, vero v zmago krščanstva! To je naše bogastvo, naša sila in moč. S to vero smo večji od največjih, silnejši od najbolj silnih, močnejši od najmočnejših.

Veljaj torej zanaprej kot doslej beseda v našem bratstvu do nezavednih in še beseda o naši ljubezni do nemškega soseda. Naj danes, ko je ponekod beseda o bratstvu in ljubezni skoroda junaštva, ne bi bilo Petrov, ki bi med nami propovedovali silo in nasilje! V čisti, nesebični ljubezni se bo vse gorje nekoč pretvorilo v blagoslov in srečo našega slovenskega ljudstva. Potem Andrej in mi za njim nismo verovali zaman.

Nemčija snubi Rusijo. Radi zблиževanja med Italijo in Anglijo se je Nemčija naenkrat počutila zapostavljeno in ponovno osamljeno. Os Rim—Berlin ni rodila zaželjenih uspehov. V tem trenutku je prišla Nemčiji zelo prav preusmeritev v političnem gledanju Rusije. Rusija je namreč radi svojih neuspehov v Španiji prišla do spoznanja, da je zgrešena politika, ki zasleduje cilj svetovne komunistične revolucije. Že nekaj časa se v Rusiji

vrši „čiščenje“ med vodilnimi politikami. Odstranjujejo se vsi tisti, ki zagovarjajo svetovno revolucijo. Prevladalo je načelo, da je treba Rusijo utrditi najprej na znotraj, če se hoče uspešno braniti proti zunanjim sovražnikom. S tem je odpadel glavni pomislek, ki je oviral zблиžanje med Rusijo in ostalimi evropskimi državami. Svetovno nazorno sta si današnja Nemčija in sedanja Rusija močno podobni. Ker so v zadnjem času začele obmejne države na zapadu Rusije voditi odkrito sovražno politiko proti njej, med njimi zlasti Poljska, je Rusija z zadovoljstvom sprejela ponudbo Nemčije, da skušata v bodoče sporazumno odstraniti vsa sporna vprašanja in v svetovni politiki nastopati bolj enotno kot doslej. Prvi znak tega zблиževanja je zadržanje Nemčije v kitajsko-japonskem sporu. Proti pričakovanju in celo kljub japonsko-nemški pogodbi o medsebojni podpori proti komunistični nevarnosti je Nemčija zavzela Kitajcem prijazno stališče, čeprav je poznano, da Rusija v tem sporu odločno podpira Kitajsko. V tej zvezi je zanimivo, da je pred kratkim nemški finančni minister dr. Schacht sprejel kitajskega finančnega ministra, ki se je mudil v Evropi, da preskrbi denarna sredstva za kitajsko oboroževanje. To je znamenje, da je tudi Nemčija pripravljena podpreti rusko zaveznico Kitajsko. Zelo pade v oči, da se je začelo govoriti tudi o zблиžanju med Nemčijo in Čehoslovaško, kar se je zdelo doslej nemogoče. Sicer so zaenkrat vse to le domnevanja, ki uradno nikakor še niso potrjena, vendar v sedanjem času presenečenja niso izključena. Gotovo pa je, da bi taka preusmeritev zunanje politike rajha najbolj zadelo Poljsko, ki bi se naenkrat znašla pod pritiskom dveh ogromnih velesil.

Teorija in praksa. Na proslavi dvajsetletnice inštituta za inozemske Nemce v Stuttgartu je govoril kot vladni zastopnik tudi nemški zunanji minister dr. Frick. Njegov govor je treba tolmačiti kot poziv srednjeevropskim državam, da naj opustijo vsako raznarodovalno politiko napram svojim nemškim manjšinam ter naj se v bodoče glede manjšinske politike sporazumejo z Nemčijo. „Ne da bi se bavil s podrobnostmi,“ je dejal minister, „ugotavljam, da obstojijo slejkoprej posebno na vzhodu nerešeni problemi narodnih manjšin, ki nudijo nevarno netivo za mednarodne zapletljaje. Ako naj se reši manjšinski problem, to se pravi, ako se hoče odstraniti iz obstoja manjšin izvirajoče zunanje- in notranjepolitične napetosti med državami in s tem doseči pomirjenje Evrope, dokler se narodnostne in državne meje ne krijejo, imamo samo eno pot: države, v katerih mejah se nahajajo manjšine, naj izločijo vsak napad na svojskost manjšin in naj se postavijo na stališče okrepevanja njihovih tvornih sil. Vse izkušnje zadnjih desetletij so prejasno pokazale, da je raznarodovalna politika kratkoma nemožna.“

Neznosen položaj Lužiških Srbov. Lužiški Srbi štejejo komaj 150.000 duš in so najmanjši slovenski narod. Od nekdanje že vodi ta narod težko borbo proti sistematični germanizaciji nemških oblasti, leta 1933 pa je narodno-socialistična Nemčija uničila vse njihove narodne in politične pravice: razpustila je vsa njihova narodna društva, njihove učitelje pa so zamenjali narodno-socialistični Nemci. Vse novinarstvo Lužiških Srbov so germanizirali, zavrli vso njihovo literarno delavnost, pregnali iz šol narodni jezik, tako da narod nima prilike poučiti se v svojem materinem jeziku. Iz cerkva so pregnali njihovo narodno bogoslužje. Lužičane same pa so proglasili za srbsko

govoreče Nemce. Mladini iz Lužic je prepovedano studirati v inozemstvu, doma pa se ji dela velike težoče. Na šolah je uveden nemški jezik z gotico. Na unaverzah se lužiški mladini delajo velikanske težoče pri polaganju izpitov itd. ter mora imeti posebno legitimacije kakor židje in inozemci.

Vojna brez vojne napovedi. Medtem ko diplomatski odnošaji med Japonsko in Kitajsko še niso prekinjeni in se vršijo še vedno pogajanja za ohranitev miru na Daljnem vzhodu, se že vršijo na več krajih med Kitajci in Japonci srdite borbe. Kitajci pripravljajo Japoncem vsak dan neprijetna presenečenja in niso le ustavili prodiranja japonskih čet, ampak so prešli na nekaterih mestih v protiofenzivo. Kitajska letala stalno bombardirajo japonske vojne ladje v šanghajski luki in japonski del Šanghaja. Samo v eni mestni ulici je bombardiranje zahtevalo tekom enega dneva nad tisoč mrtvih in ranjenih.

To in ono. V Gradcu je prišlo do burnih demonstracij pred neko knjigarno, ki je dala v izložbo knjigo Hitlerja „Mein Kampf“. — Ruski zunanji minister je pretekli teden prispel na Dunaj, kjer se bo zdravil pri znanem zdravniku dr. Eppingerju, ki je zdravil tudi Stalina in patriarha srbske pravoslavne cerkve Varnavo. V Nemčiji so vpeljali davek na vse moške, ki niso sposobni vojaške službe. — Berlin obhaja ta teden sedemstoletnico svojega obstoja. — Na maršala Vorošilova je bil nedavno izvršen atentat na postaji v Tuli. Maršal je bil lahko ranjen. — V Sredozemskem morju se vršijo ob navzočnosti Mussolinija veliki manevri italijanskega vojnega brodogradarstva.

Tam, kjer je žalostno.

Nedavno sem imel priliko, da obiščem in se dalje časa pomudim v fari, ki je postala neke vrste narodna dvoživka. Razmere, katere sem tod našel, so me presunile tako, da smatram za potrebno, da z njimi seznanim še bralce našega lista in vso našo javnost. Iz gotovih ozirov izpustim imena in označbe, sem pa s podrobnejšimi podatki vsakomur radevolje na razpolago.

Fara se nahaja v gorskem zatišju tik ob jezikovni meji. Ljudstvo govori vprek domače slovensko narečje, ki po svoji čistoči in blagoglasju naravnost preseneti. Nekoč je slovelo po svojem spoštovanju matere govornice in so ga govorniki radi stavljali za vzgled nam v dolini, ki smo se le preradi dali zapeljati po prišepetavanju raznih gospodov. Menda tri nemške družine se istotako nahajajo tam ter živijo z domačimi v dobri sosesčini. Pred desetletjem pa je zgradila ondi znana Šudmarka veliko, palači podobno poslopje, namenjeno ponemčevanju dece. Gospodje proslule organizacije so si dovolili celo žalostno „šalo“.

PODLISTEK

Juš Kozak:

Beli mecesen.

(12. nadaljevanje.)

Temna noč je ležala v globeli. V mehki travi so se svetlikali kamni. Zvezde so brlele nad njima. Stala sta na skali tik nad prepodom. Lizo je prevzelo. Oklenila se ga je krog vratu, da jo je dvignil k sebi.

„Martin!“ „Liza!“

Omamljena od vročega poljuba mu je drhtela v naročju. „Meni se meša, Martin. Tja doli bi skočila.“ Komaj se je razločilo dvoje bitij, tako se ga je ovijala.

„Martin, ubil bi ga,“ je govorila s čudno grozo. „Še mislil nisem!“ se je smejala. „Kadar me ujeze, nič ne vidim.“

„Takega te še nisem videla.“ Nejasne slutnje so se ji dramile v duši. Zdaj bi se ne mogla ločiti od njega. Bolj kakor prej, pa se je oglašala strašna bojazen pred njim.

„Liza, pojdiva!“ je zašepetal, „zda se mi, da bo še vroča noč. Pusti zapah, proti jutru pridem.“

Prije! jo je za roko in jo vodil s seboj. Nič ni slišal, kako vroče je govorila: „Lepo te prosim, Martin!“ On je vedel, da ne sme od svojih.

„Skrj se!“ je zašepetal. Pred bajto so se že bili.

Stekla je proti stanu.

da so svoj zlobni namen raznarodovanja oveko-večili v posebnem okrasnem napisu, ki dan za danem s pročelja v kričečih črkah vbija mladini v srce nauk, naj bo nemška in naj govori nemški jezik. Ko se je načrt graditve šole pojavil, se ljudstvo ni zavedalo dalekosežnosti tovrstne vzgoje in je radevolje seglo po ugodni ponudbi in se vrhutega celo še rado pobahalo s krasnim, daleč naokoli vidnim šolskim poslopjem. Desetletja je župnikoval v fari duhovnik, ki je svoje ljudstvo poznal do dna v vseh njegovih sončnih in senčnih straneh. Po svojem velikem ugledu in vplivu je odtehtal zlo raznarodovanja — fara je pod njim živela mirno in nemoteno življenje. Daleko- in ostrovidci pa so s strahom pričakovali dne, ko seže po častitljivem starčku-duhovniku bela žena.

Strah dobrih mož ni bil neupravičen. Po smrti dolgoletnega farnega očeta je došel na faro prehodno za par mesecev mlad duhovnik, nevešč slovenskega jezika. Za njim je bil ustoličen za dušnega pastirja drug duhovnik. Ta je istotako nemškega rodu, v svojem vzvišenem poklicu pa neravnavno pravičen, ja, vzgleden. Še mnog Slovenec bi se lahko pri tem gospodu učil, kako je treba spoštovati govornico, običaje in šege ljudstva, v katerih je skrito toliko nekdanje ljudske vernosti in moralnega zdravja. Ta vzglednost nemškega duhovnika pa je bila kriva, da je bil nedavno deležen naslova „Tschuschenpriester“.

Kako je to prišlo v mirni, gorski vasi, nekdam sloveči po korenitosti in poštenju? V življenje je stopil rod, vzgojen po Šudmarkini šoli, po smrti starega dušnega pastirja voden po tamošnjem nadučitelju in še nekaterih prenapetežih, ki so okusili naslade nemške civilizacije. Novo življenje se je pričelo, gostilne so rastle ko gobe po dežju, raznolika društva so se pojavila, začeli so se medsebojni spori in prepiri, zacvetela je sebičnost, med rodom se je razpasel materializem, pohlep po denarju, profitu in udobju. Domačnost in prisrčnost se umikata v zatišje kmečkih domov, tam sta našla zavetje domača govornica in spoštovanje do lepega sveta nekdanjih prednikov, v javnem življenju pa bohota prezir do slovenskega in katoliškega, nekdanjih ljudskih vrlin.

Pri vsem tem žalostnem je najbolj žalostno dejstvo, da se pusti ljudstvo kot otrok slepo voditi v propast narodnega in npravnega poštenja. Tako slepo, da je nasedlo celo hujskanju nekaterih prenapetežev proti novodošlemu duhovniku, ki je rodom Nemec, a le predobro vidi tokove zlega stremljenja. V jedru še vedno dobro je omamljeno. pijano po duhu novotarstva, nemškutarjenja in si tako koplje svoj grob.

Da, svoj grob! V svoji slepoti ne vidi, da odlaga s svojo materno govornico svoje poštenje in svojo značajnost, svojo čistost in še svojo odpornost.

Martin je planil med vpitje in kole. Znotraj je nekdo ugasil luč. Tedaj so Maloplaninci skočili na prosto.

„Z noži koljejo!“ so vpili. Martinu so se pomračile oči. Zagrabil je kol in razbil vrata. Čutil je, da ga je zaskelilo na roki. Ni se zmenil Počasi so jih izrinili zopet iz bajte. V temi je padalo po glavah, vse vprek.

Nekdo je žalostno ječal. Zopet so se Velikoplaninci umikali.

Ko so prinesli luč, je Martin zagledal v izbi mladega pastirja, ki je ležal v mlaki krvi. Na desni plati je zevala velika rana. Obvezali so ga in zadeli na rame.

V pozni noči so odhajali in Martin je igral na harmoniko. Šele tam za stani je prenehal.

Fant je ječal. Ko so ga položili v stan, ga je Martin pregledal. „Se boš izlival,“ je govoril. Ranjeni je gledal s prosečimi očmi in stokal: „Martin, Martin!“

Sédel je k njemu ter mu navezal lapuha na rano. Dal mu je vode.

Polagoma je fant zaspal.

Martin se je odpravil nazaj, kjer je Liza vso noč trepetala. Zdaj se ji je zdelo, da je začula zamolkel udarec. Planila je kvišku: „Ubili so ga.“ Odprla je vrata in prisluškovala. Noč je bila gosta. Le pri Jeračevi je neprestano šuštel po tleh. Rezek smeh je prihajal iz njenega stana.

Liza je poizkušala zaspati. Prikazala se je okrvavljena glava. Naslonila je vročo glavo, srce ji

Z zadnjimi kosi matere govornice odrona od njega njegova kmečka in domovinska zavest, da postane nekoč v celoti plen brezdomovinskih, revolucionarnih stremljenj. In koder je nekoč cvetela prisrčnost in domačnost, bo pusto in neprijetno, dokler se zagrenjeni rod ne znajde kot reven proletarijat v kakem predmestju. O nekdanji fari pa bodo pričali samo še grobovi.

Zamerijo nam v trenutnem položaju, da tirjamo od Nemcev lepših nazorov o naši slovenski domačnosti in narodnosti, češ, vzemite si sami, a nam našega zadržanja ne predpisujte! Če pa niste v stanu se obdržati narodno čisti in zdravi, potem niste zmožni narodnega življenja. Naj jim pristočno povem: **razstrupite ozračje, ne jemljite na drugi, kar bi nam hoteli dovoliti na eni strani, če res menite z nami iskreno in pravično! Narodnost in materna govornica nista in ne moreta biti predmet kupčije, dragoceni ljudski vrlini sta in ju mora spoštovati vsakdo, kateremu so sveti naravni in nadnaravni zakoni!**

DOMAČE NOVICE

Augsdorf—Loga ves ob Vrbskem jezeru. (Razno.) Dne 25. jul. sta si podala zakonsko obljubo Maks Černic, trgovec, in gđca Olga Ogris. Ker je ženin član našega pevskega društva, so njima naši pevci zapeli v cerkvi pri poroki, katero je izvišil preč. g. R. Kanduth, voščilne pesmi. Tudi pri obedu, kateri je bil v gostilni „Marica“, so se razlegale naše pesmi. Obilo sreče in blagoslova! — Tatovi, kateri so imeli zadnja leta posebno srečo v trgovini pri Šlajharu in Urablu, so si izbrali sedaj pd. Šornovo hišo. Že večkrat so skušali vlomiti po noči, a vsakokrat so jih prepodili pravčasno. Sedaj so pa vlomili v hišo pri belem dnevu, ko so bili vsi domači na polju. Odnegli so več obleke in drugega. — Nesreča nikjer ne počiva. Ponesrečila se je pri motorni vožnji na cesti pod Celovcem 17letna dijakinja gđca Terezija Urabl. Dobila je poškodbe na obrazu in rokah. Mogla se je zateči v celovško bolnišnico za prvo pomoč. — Z srpom se je močno vrezala v nogo Ivana Kaki, p. d. Vištrova v Dobu. Iskala je prvo pomoč pri zdravniku v Vrbi, kateri jo je pa takoj poslal v bolnišnico v Celovec. Želimo obema v kratkem popolno ozdravljenje!

† **Tomaž Holmar.** Dne 21. julija t. l. je po težki in mučni bolezni, katero je moško in udano prenašal, umrl v Žabnicah dolgoletni organist in mežnar na Višarjah Tomaž Holmar. Rajni je bil značajan Slovenec, vnet Ceciljanec, ki je opravljal 41 let vestno in z vso dušo službo organista najprej v Gosposveti in nato 26 let na Višarjah in v Žabnicah, kjer je bil položen tudi k večnemu počitku. Pogrebna opravila je izvršil njegov sin č. g.

je močno udarjalo. Ni mogla prebiti v stanu. Ogrnila je ruto in sedela zunaj na lesi. Noč jo je mirila. Jeračeva se je rezgetaje smejala v stanu. „Martin, Martin, ti si moja nesreča!“ je tožila v temo.

V tem hipu jo je nekdo objel, ruto ji je zdrknila z ramen in smehljačo se je nesel Martin v stan.

Drugi dan so Velikoplaninci in Maloplaninci sklenili premirje.

*

Liza se je od tistega dne izpremenila. Še manj je govorila. Če je le mogla, je sedela kje na sarnem. Toda lica so ji gorela in oči so bile zatopljene v njegovo podobo. Ponoči je strmela v leseni strop. „Martin ne bo nikoli moj mož,“ je razmišljala. „Zanj ni dolina. Na Trati ne more živeti. Zakaj mora tako biti? V onemogli jezi je grizla debelo platneno rjuho.

Dalje ni mogla misliti. Komaj se je prebudila, so ga že iskale oči. Že iz dalje ga je čutila. Vselej, kadar je postala nemirna, je vedela, da prihaja.

Nekega vročega dne, ko je bil svet kakor dlan odprt pod solncem, da so vse vode usahnile, je postala pred bogcem sredi planine. Križ se je nagibal k tlom, izmučeni obraz Izveličarja je žalostno strmel v nebo. Lizo je obšla čudna misel. Tako je moral trpeti takrat, ko je prosil: „Žejen sem.“ Stopila je pod smreke ter nabrala rož v senci. Z njimi mu je zastrla obličje, tiho proseča: „Usmili se njega in mene!“ (Dalje sledi.)

Holmar, kaplan v Št. Jakobu v R. Naj počiva v miru in blag spomin njegovi duši!

St. Veit im Jauntale—Št. Vid v Podjuni. (Razno) Gosenice kapusovega belina nam delajo letos ogromno škodo. V vrtovih so docela uničene: zelje, ohrovt, kodrasto zelje in koleraba. Tudi na polju bodo ti nasadi veliko trpeli, ker se kapusov belin pojavlja v velikih množinah. Že žitni pridelek ni bil ugoden, sedaj pa nova velika škoda. — Lepa najdba se je v zadnjih dneh posrečila v logu ob Beli. Konj neznanega imetnika čaka sedaj na svojega lastnika pri Viltižniku. Orožništvo ga je vzelo na piko in išče starega in novega gospodarja.

† **France Müller.** Nikakor ne smemo pozabiti, kot kronisti, postaviti g. Franceju Müllerju skromen spomenik v našem listu, čeprav pozno, zato nič manj iskreno. Na veliki pondeljek smo ga pri Devici Mariji na Jezeru pri Prevaljah položili k večnemu počitku. Narava ni naklonila ta lepi pomladanski praznik lepega vremena, a vzlic temu se je nabrala ogromna množica ljudi, da ga je spremila na njegovi zadnji poti in se poslovila od njega. Pa je g. Müller to tudi zaslužil! Bil je našega Roža sin. V Št. Janžu mu je tekla zibelka. Ko je dorastel, se je posvetil občinskemu tajništvu. In tako ga je leta 1910 takratni libuški župan g. Hartman povabil v občino Libuče, kjer je vršil službo občinskega tajnika do jeseni leta 1920. Bil je eden najspodobnejših tajnikov. Kdor ve, kaj gre vse skozi instanco občine, bo znal tudi ceniti dobrega tajnika. To je g. Müller tudi bil. Vse je razumel in je bil voljan tudi storiti. Ne samo to, kar mu je velevala služba, marveč bil je vsakemu vse. Nešteto prošenj in prizivov je spisal, marsikaj je dosegel in mnogokoga obvaroval škode. Od leta 1912 mu je bil župan g. Štefan Kralj, s katerim tudi sta se prav dobro razumela. Tudi njega že krije hladna zemlja. Tako je g. Müller preživel v Libučah najlepšo mladostno dobo, kjer si je ustvaril družino, kjer so se mu rodili otroci. Kot človek je bil zelo družaben, mnogo se je udeleževal v organizatoričnem življenju, v prosvetnem, združenem in glasbenem. Jeseni leta 1920 se je preselil na Prevalje, kjer je vodil obširno prevaljsko občino v splošno zadovoljnost. Njegovih vrlin, njegovega lepega značaja so se spomnili govorniki ob svežem grobu. Ohranili ga bomo v trajnem, častnem spominu!

Stein—Kamen. (Nesreča.) Nesrečen slučaj se je pripetil dne 11. t. m. v Btinji vasi. Nasproti Andrejčeve hiše so ugašali apno. Ko so bile uslužbenke odsotne in so šle po vodo, prileti od Andrejca štiriletna hčerka ter pade v apenco. Popolnoma ožgana je deklica umrla, preden je prišel zdravnik. Pokopali smo jo ob veliki udeležbi.

St. Stefan bei Globasnitz—Šteben pri Globasnici. (Pogreb.) Imeli smo tukaj 7. t. m. izvanredno lep pogreb Rižnarove tete Marije, ki je umrla v častitljivi starosti 90 let in je bila najstarejša oseba v fari. Dokler je mogla služiti, je to delala vzorno pri svojih bratih in sestrah, toda vedno si je izgovorila pravico, da sme iti k sv. maši vsak dan, naj bi tudi radi tega finančno trpela. Tudi takrat, ko radi visoke starosti ni mogla več služiti, je bila vsak dan pobožno pričujoča pri sv. maši in pogostokrat pri sv. obhajilu. Ali bi se dandanes našla še kakšna dekla, ki bi isti pogoj svojim gospodarjem stavila? Če bi se takšna našla, bi to bila bela vrana. Ko so pred 7 leti rajni Mariji noge službo odpovedale, je ona privezana na svojo bajtico isto spremenila takorekoč v cerkvico. Rajna je tam, ko je sicer znotraj bila do zadnjega zdrava, v svoji bajtici molila, prepevala svete pesmi in velikokrat je prišel k nji tudi ljubi Jezus v podobni kruha. Od novega leta sem pa je bila privezana na posteljo bolečin in je pri tem kazala skrajno potrpežljivost. Vsa čast tudi vsem domačim pri Rižnarju, vsi posebno Rižnarova mati so svoji ljudi teti toliko let jako radi stregli, zadnje dni niso se Rižnarova mati ne po dnevi ne po noči od rajne oddaljili. Rajna je zaspala brez bolečin za ta svet. Verne oči so gledali na njo kot na svetnico. Na mrtvaškem odru je bila rajna v samih vencih in cveticah. Nesle so jo k zadnjemu počitku vaška dekleta. G. dekan je pri nagrobnem govoru med drugim omenil, da je pri sv. maši molil sicer za njo, ob enem pa tudi k nji, da bi ona, če že uživa gledanje Boga, pri njem prosila za rasvetljenje tistih, ki premalo cenijo vrednost sv.

maše in so v obiskovanju sv. maše zanikerni. Pri ljubljena Rižnarova teta naj v božjem miru počiva!

NAŠA PROSVETA

Podjunski pevci v Mariboru.

V okvirju Mariborskega tedna so nastopili 7. t. m. tudi naši koroški pevci, člani pevskih zborov iz Libuč, Štebna, Dvora in Šmihela pri Pliberku ter zapeli osem koroških narodnih pesmi. O njihovem krasno uspelem nastopu je podal „Mariborski Večernik Jutra“ laskavo oceno, ki jo prinašamo v celoti: „Zbor vodi mladi zborovodja Zdravko Hartman. Že način njegovega neprisljelnega dirigiranja priča o nadarjenosti. Še bolj pa se je njegova glasbena zmožnost in okus kažeta v silno prijetnem načinu podajanja lepih koroških narodnih pesmi. Vse gre tako naravno in prisrčno. Pa se tudi pevcem pozna, da jim to krasno pesem preveva zdrav duh domače grude. Nič izumetničenega, vse prirodno in obenem tako mehko, naravnost fino. Vsi glasovi od lahkih prvih tenorjev do izdatnih drugih basov se zlivajo v neverjetno skladnost. Pevce, ki imajo že od narave lepe glasove in jako dober posluš, je zborovodja s par vajami ubral v pevsko skupino, ki bi s takim sporedom lahko uspešno nastopala tudi v koncertnih dvoranah. Da, v zaprtih prostorih bi prišli ti pevci celo mnogo lažje do izraza kakor na prostem. No, pa je ta nastop kljub hrušču in trušču na razstavišču sijajno uspel. Številni poslušalci so po vsaki pesmi gromovito in navdušeno odobrvali.“

V novo prosvetno sezono. (Schiefling Škofiče.) Na malo Gospojnico priredijo pevski in tamburaški zbori doline med Dravo in jezerom v Škofičah večjo družabno prireditev, ki bo po svojem pestrem in mikavnem sporedu nedvomno privabila številno občinstvo od blizu in daleč. Podrobnosti v prihodnjih številkah, danes naj samo opozorimo.

GOSPODARSKI VESTNIK

Živino je treba snažiti.

Živino moramo redno in dobro snažiti. Znan je živinorejski pregovor, ki pravi, da je dobro snaženje živine polovico krmljenja. Razna izkustva potrjujejo, da je to popolnoma res. Vedno pa se najde še dosti takih živinorejcev, ki preveč zane-marjajo svojo živino in na snaženje iste polagajo vse premalo važnosti.

Poleg dobre krme in primernih hlevov je za dober razvoj živine nujno potrebno, da pravilno negujemo živalsko kožo. Temeljito snaženje je pri vseh živalih neobhodno potrebno, in sicer ne samo radi tega, ker je dobro očiščena žival lepša za pogledati, ampak tudi zato, ker pravilno osnažene živali tudi dajo večji užitek in ker je čistost kože za ohranitev zdravja nujno potrebna. Koža ni samo za to tu, da pokriva in varuje živalsko telo pred raznimi zunanji vplivi, temveč ji pripadajo še razna druga opravila, ki so za zdravje in delovanje živalskega telesa precejšnega pomena. Koža urejuje zlasti živalsko telesno toploto, s čemer je omogočeno, da se ista ohrani pri določeni višini. Skozi kožo žival tudi diha; to dihanje se vrši podobno kakor s pljuči, vendar v manjši meri. V koži se nahajajo posebne žlezice, tako zvane znojnice in lojnice. Po znojnicah se izločuje iz kože znoj, po lojnicah pa loj. Z izločevanjem znoja pripomorejo znojnice v veliki meri k uravnavanju telesne toplote. Loj ali maščoba iz lojnic pa ohranja in napravlja dlako svetlo, kožo pa voljno in mehko.

Žival, ki ni redno snažena, nima nikdar pravega počitka in miru; to pa zelo slabo vpliva tudi na delovanje drugih organov, kakor na pljuča, prebavila in srce. Z rednim snaženjem pa odpravimo vse takšne in podobne nedostatke, ter pripomoremo k temu, da koža lahko vrši svojo važno nalogo.

Iz vsega navedenega je dovolj jasno razvidno, da je pravilno delovanje kože zelo važno in velikega pomena za zdravje živali. Pravilno pa deluje koža le tedaj, če jo ohranimo vedno čisto in snažno, zato pa jo moramo vedno primerno negovati. Zavedati se moramo tega, da imajo živali itak že

v sebi velik nagib za snažnost; najboljši dokaz za to nam nudi razna divjačina. Prav tako opazujemo tudi pri oni goveji živini, ki je zunaj na paši, da se vedno snaži s svojim raskavim jezikom in je vsled tega navadno zelo čista.

Popolnoma drug slučaj z živino pa je v hlevu; tu nima žival na razpolago zadosti prostora. Poleg tega pa hleve dostikrat premalo čistimo in tako se nabira v njih razna nesnaga, katere se živina ne more ubraniti in ki ji zelo škoduje. Žival si sama ne more veliko pomagati, ker se vsled pretesnega prostora ne more zadostno gibati in obračati; zato pa ji moramo pomagati mi in jo redno dobro snažiti.

Za snaženje živine potrebujemo krtačo (ščet) in čohalo. Najboljša je krtača iz svinjskih ščetin. Krtačo je najbolje vleči v smeri dlake in sicer tako dolgo, da postane koža gladka in snažna.

Prah, ki se nahaja na živalski koži, odstranimo s krtačo; nadalje odstranimo razne nesnažne snovi, ki se oprimejo kože, ko žival leži, izločen in posušen znoj in razen mrčes, ki bi se sicer naselil na živalski koži in nadlegoval živali.

Nekateri živinorejci rabijo čohalo kot edino orodje za snaženje živine, vendar pa moramo vpoštevati, da se z ostrim čohalom živina rani, tako da je cela koža polna majhnih ranic. Vsled tega naj bi čohalo služilo le v toliko, da se krtača ob njem osnaži in očisti od prahu. S čohalom snažimo nalahko le živali z močno in debelo kožo, nikdar pa ne živali z nežno kožo. Razno umazanost, ki se sprime in prisuši na dlako in kožo, moramo najprvo razmehčati z mlačno vodo in šele nato odstraniti s čohalom ali pa krtačo. Po nogah ne smemo nikdar drgniti s čohalom, ampak samo s krtačo. Očistiti moramo vso kožo in ne samo posameznih delov; snažiti pričnemo na zgornjih delih, a ne narobe, ker bi sicer padala nesnaga na že osnažena mesta.

Živina, katere redno ne snažimo, zelo trpi; prah in razen mrčes povzroča močno srbenje kože. Živina se radi tega drgne, kakor pač le more, da bi se znebila te nadloge. S prahom in drugo nesnago se zadelajo in zamašijo kožne luknjice, znojnice in lojnice, kar močno ovira pravilno delovanje kože.

Živino snažimo enkrat, največ dvakrat dnevno. Snažiti pa moramo vso živino, brez razlike na njeno starost. Nekateri se izgovarjajo, da ni dobro snažiti mlade živine, kar pa seveda ni res. Tudi pri mladi živini se nabira nesnaga na koži.

Snaženje delovnih volov, ki so močno polni ali pa od dežja mokri, naj se vrši slično kakor pri konjih. Vodo je treba najprvo dobro izžeti, nato naj se živali s slamo do suhega odgrnejo in nazadnje pokrijejo. Pravo snaženje s krtačo pa se vrši šele potem, ko je koža že popolnoma suha.

Žrebeta čistimo z mehko krtačo in cunjjo. Snaženje kože pri žrebetih je prav tako potrebno, kakor pri odraslih konjih.

Snaženje kože se vedno dobro izplača; z mnogimi poizkusi je dokazano, da vpliva pravilno čiščenje kože zelo dobro na mlečne žleze in da daje taka krava, ki jo dnevno dobro čistimo več mleka, kot pa ona, ki je sploh ne čistimo ali pa samo slabo čistimo.

Ceste v evropskih državah. Francija ima menda največ cest v Evropi. Njihova skupna dolžina znaša 650.000 km. Za njo je Anglija, ki jih ima 286.000 km; nato Nemčija 240.000 km, Španija 80.000 km in Italija 25.000 km. Če bi prehodil ali prevozil vse francoske ceste, bi naredil pot iz zemlje na luno ter nazaj ali pa bi prišel osemnajstkrat okoli zemlje. Dolžina angleških cest je sedemkratna pot okoli sveta po ravniku (ekvatorju), nemških šestkratna, španskih dvakratna; če pa bi spravili vse italijanske ceste v eno samo, bi po njej prišel iz Italije nekako čez Indijo, Kitajsko, Sibirijo in Alasko v Kanado ali pa naravnost čez severni tečaj nekam v Pacifik v bližino Avstralije.

Dve leti sveže sadje. Da bi se temu ali onemu sadjarju pri nas obdržalo sadje več kot eno leto v svežem stanju, se le redko kdaj slši. Temu pa je vzrok gotovo tudi dejstvo, da je pri nas sadjarstvo še premalo razvito in upoštevano, na drugi strani pa tudi to, da goje naši sadjarji le malo takšnih vrst sadja, ki bi ostalo nepokvarjeno več ko leto dni. Seveda, tudi drugod si je težko misliti, da bi kdo prideloval takšna jabolka in hruške, ki bi ohranile svoj vablivi in nepokvarjeni okus

še čez toliko časa. Toda, drugje so menda bolj iznadljivi tudi v tem oziru, da si znajo pomagati z umetnimi sredstvi. V Kaliforniji se jim je posrečilo, da so izumili neko sredstvo, s pomočjo katerega ohranijo sadje v popolnoma svežem stanju lahko več kot dve leti. V čem obstoji ta izum, je prav za prav še tajnost, znano je samo to, da uporabljajo tamkajšnji sadjarji neko zmes, ki sestoji iz voska in neke tekočine, katere tajno moč ne marajo izdajati, ker bi sicer njihov izum izgubil precej na svoji vrednosti in pomenu. S to zmesjo dobro namažejo sadje okrog in okrog, tako da ne pride zrak do kože. Na ta način ostane sadje dve leti popolnoma takšno, kakor je bilo takrat, ko so ga potrgali z drevesa. K temu izumu kalifornijske sadjarje gotovo ni gnala preoblica sadja, pač pa gotovo le dejstvo, da ga jim večkrat manjka, vsaj svežega.

Pšenična letina v Ameriki. Mednarodni poljedelski institut v Rimu objavlja prve podatke o svetovni pšenični letini in ugotavlja, da bo znašal letos pridelek pšenice v Zedinjenih državah 240 milijonov meterskih stotov in bo najboljši od leta 1931. Po večletni pavzi bodo Zedinjene države zopet izvažale pšenico in bo znašal predvideni presežek 25 do 30 milijonov meterskih stotov. Po privatnih cenitvah se ceni letošnji pšenični pridelek Zedinjenih držav na 857 milijonov bušljev nasproti 626 milijonom pred enim letom, medtem ko znaša potrošnja pšenice v Zedinjenih državah okrog 700 milijonov bušljev na leto. — Temu obilnemu pridelku v Zedinjenih državah pa stoji nasproti katastrofalno slaba letina v Kanadi, ki bo letos imela najslabšo pšenično letino v zadnjih 28 letih. Medtem ko znaša normalna pšenična letina v Kanadi 400 milijonov bušljev, bo znašal letošnji pridelek pšenice v Kanadi le okrog 160 milijonov bušljev.

Jesenski velesejem v Ljubljani bo letos od 1. do 12. septembra. Prireditve bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo zavzemale okrog 40.000 m² prostora. Največja izmed teh razstav bo razstava slovenskega novinarstva, ki bo zavzemale 4 razstavne zgradbe. Nadalje je treba omeniti razstavo „Indija“, ki jo prirede slovenski misijonarji, razstavo „Materi za otroka“, cvetlično razstavo itd.

ZANIMIVOSTI

Lev bi kmalu raztrgal pastorja. Bivši episkopski duhovnik Davidson, ki je bil radi gotovih nerednosti suspendiran iz cerkve, še vedno šari okrog. Nedavno je v mestu Skegnes, kjer kažejo publiko razne zverine in živali, hotel pokazati, da zna on s svojo besedo in nastopom uplivati na leve, da mu postanejo pokorni. Šel je v levovo kletko ter začel levu pridigati, da bi dokazal kar je trdil, rekoč, da je Daniel v njegovem času leve na ta način podredil svoji volji. Komaj pa je Davidson začel govoriti in delati kretnje z rokami, je lev zarjul in se zagnal nanj, ga podrli in začel trgati in mikastiti. Vmes je skočila 16letna deklica Sommer, ki je nastavljena kot paznica v prostorih ter je z bičem odgnala leva z na tleh ležega in že hudo obgrizenega bivšega pastorja. Davidson se je zdaj gotovo prepričal, da on ni Daniel in da sodobni levi so drugačni, kakor pa levi v Danielovi dobi.

Najstarejši časnik na svetu. V kitajskem mestu Peking, ki se sedaj imenuje Peiping, izhaja časopis, ki je pač najstarejši časopis na svetu. List je prvič izšel leta 1100 po Kristusu ter je bil dolga stoletja uradno glasilo kitajskega glavnega mesta Peking. List nosi naslov „King Pao“. Vendar ta list ni izhajal v obliki časopisa, kakor izhaja danes, pač pa je takrat izhajal v obliki knjige. Ta knjiga je obsegala 12 listov, dolgih po 15, širokih po 10 centimetrov. Vsaka stran je imela po 7 stolpcev, vsak stolpec pa po 14 vrstic. List je bil ovit v rumenkast ovoj. Ščasoma pa se je list spreminjal, tako da sedaj izhaja kakor vsak moderni list.

Denar je „deževalo“. Zadno nedeljo julija mesca je doživelo mesto Winipeg v Ameriki izredno veselo presenečenje. Kar se ni še nikjer na svetu dogodilo, zgodilo se je ta dan v Winipegu: Mesto so pokrivali gosti oblaki in iz njih so pričeli na-

enkrat padati dolarji. Namah so se napolnile ceste z ljudmi in staro in mlado je lovilo „dež“ v obliki petdolarskih bankovcev. Ta čudež pa so kmalu pojasnili. Milijonar Horbak se je namreč ta dan ženil in da bi se z njim veselili tudi njegovi rojaki, se je dvignil z letalom v zrak in se skrtil za oblake, odkoder je potem spuščal petdolarske bankovce.

Drobiž. Štefan Koreschnig, gostilničar iz Dobre vasi, je 10. avgusta povozil s svojim avtomobilom deklo Kristino Mero, ki je bila takoj usmrčena. — Sirela je dvakrat zaporedoma užgala v žihpoljski občini in povzročila dva požara. — Dunaj ima najmanj 500 mostov, med drugim 5 preko Donave. — Benetke so postavljene na 122 otokih in imajo 378 mostov. — Kraljevina Jugoslavija šteje po najnovejši statistiki 15,174.000 prebivalcev; povprečno naraste njeno prebivalstvo letno za dobrih 200.000 duš. — Sloviti ruski pilot Levanovski, ki se je dvignil z velikim štirimotornikom na polet v Združene države čez severni tečaj, še ni došel na določeni kraj. Ker ni za njim nobenega sledu, se domneva, da se je ponesrečil. — 2 m 9 cm visoko je skočil neki Melvin Walker v Stokholmu in s tem dosegel svetovni rekord v skoku v višino.

Ali je jod nevaren? Jod je strup in v večjih količinah je telesu seveda zelo škodljiv. V majhnih količinah pa ga telo potrebuje. Saj ga samo nabira v ščitnici. Čemu potrebuje telo jod, prav za prav še ni popolnoma dognano. Medicina pa pozna to snov že dolgo kot dobro razkužilo in celo lečilo, za mnoge bolezni jo uporablja z uspehom. V zadnjem času so dosegli z jodom posebno dobre uspehe proti parodontozni in poapnenju žil. Nevarnost, da bi škodili ščitnici z majhnimi količinami joda, je zelo majhna, kajti ugotovili so, da se ta dodatni jod ne nabira v polni ščitnici, temveč v drugih organih, ki vsebujejo posebno malo joda. Potem pa ga telo samo izloči.

V pekel bi radi. Neki španski misijonar, ki se je mudil dalje časa med Eskimi v Alaski, se je izrazil, da je tamošnjim prebivalcem pekel vse prej kakor pa kraj groze. Tamošnja dežela je mrzla in Eskimi morajo dostikrat več sto kilometrov daleč voziti les za kurjavo. Ako torej kdo pride in jim pove, da gori v peklu večni ogenj, jim s tem vzbudi bolj željo kakor pa strah pred peklom in prično nato delati ravne tiste reči, katerih bi ne smeli delati, samo, da se rešijo mraza.

Tihotapska iznadljivost. Znano je, kako neizprosne so nemške oblasti proti vsakomur, ki bi hotel spraviti nemški denar v inozemstvo. Toda človek ni, žalibog, nikjer tako iznadljiv, kakor tam, kjer je njegov denar v nevarnosti, oziroma, kjer upa, da bo čim več zaslužil. Tako se je raznim denarnim mogočnikom kljub ostrim prepovedim posrečilo, da so spravili težke vsote čez mejo. Neki tak mogočnej, ki je imel za 800.000 mark vrednostnih papirjev neke francoske družbe, je družbi sporočil, da je pri neki selitvi papirje izgubil, povedal je številke tistih papirjev in prosil, da jih razveljavijo. Nato pa je papirje sežgal, se odpeljal v Pariz in tam dobil in naložil v banki nove delnice, ki mu jih je družba izdala mesto prvih. — Nekdo drug je spravil svoje premoženje iz Nemčije v podobi platinskih vijakov in drugih sestavnih delov svojega starega avtomobila, katere je vse sam izdelal. Platina pa je še dražja kot zlato, tako da je lahko v majhni popolnoma neopazni obliki prenesel ogromno premoženje. — Špet drug je prodal svojemu prijatelju onkraj meje nekaj starih kljuset, katere je prej nakrmil z ovsom, pomešanim z zlatom. Kljuseta so seveda poginila, toda že na drugi strani meje, kjer je bilo zlato že na varnem. — Mogočnikom seveda vedno vse uspe, saj pa drugim v pretežni večini ne!

Ujet kalin. Neki pariški trgovec je doživel neprijetno zgodbo. Seveda vrže slabo luč na njegovo poštenje in vestnost, a vendar je zanimiva in morebiti tudi koristna kot svarilo. Trgovec je potoval z vlakom v Švico in se spustil v razgovor z nekim sopotnikom poslovne zunanosti. Tarnala sta o slabih časih, davkih in izgubah. Naposled je zaprl neznanec vrata in zašepetal trgovcu: „Čuj-te, imam za vas sijajno kupčijo! Poglejte: tu imam v litnici 500 bankovcev po en tisoč frankov. Izredno blago! Ali razumete? Saj jih ne bo nihče

ločil od pravih. A jaz nimam časa. Dal bi vam jih za eno četrtno vrednosti.“ Trgovec si je ogledal blago, se prepričal o izvrstni kakovosti in z veseljem plačal 125 tisoč frankov. Na prihodnji postaji se je neznanec vladno poslovil. Pol ure pozneje sta prišla sprevednik in stražnik: V voz je bila pozabljena listnica s 500 tisoč franki, številke bankovcev so zabeležene. Tu je brzoiavka. Kaj je hotel trgovec? Če bi skušal obdržati denar, bi moral priznati, da ga je plačal. aZto je bil rajši tiho in izročil listnico. Bankovci, ki jih je poceni kapil, so bili namreč pravi in zato jih res ne bi nihče ločil itd.

Možje s platino. V Tokiju je ustanovljeno novo društvo. Njegovi člani se zavežejo nositi vsaj po en platinast prstan. Njihovo število znaša več deset tisoč, med katerimi je posebno dosti častnikov. Društvo je ustanovljeno na pobudo ministrstva za obrambo domovine. Platina je najvažnejša surovina pri izdelovanju različnih letalskih in drugih točnih aparatov. V pričakovanju bodoče vojne kopiči Japonska zaloge „belega zlata“. Če bo izbruhnila vojna, bo dobila država v dar vse platinaste prstane, ki so potrebni za tehnične namene. Društvo pričakuje, da bo zbralo vsaj 10 odstotkov prebivalstva Japonske in z njim vred velikanske, za desetletja zadostne zaloge najdražje kovine.

Dijamanti v morskem pesku. Iz nekega angleškega pristanišča poročajo, da so se tam igrali otroci na pesku blizu morja. Postavljali so iz peska razne figure ter kopali luknjo. Pri tej priliki so odkrili velik zaklad samih dijamantov in prstanov z vdelanimi pristnimi kamni. Stvar je prišla seveda takoj na uho policiji, ki je ugotovila, da je zaklad last nekega juvelirja, ki je bil kakih osem dni prej okraden. Juvelir je povabil otroke, ki so zaklad odkrili, na posebno pojedino ter razen tega še vsakega bogato nagradil.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Dunajski velesejem (Wiener Messe)

od 5. do 11. septembra 1937.

Tehnična in poljedelska razstava do 12. septembra. Luksuzni in predmeti za vsakdanjo rabo / Razstava pohištva / „Plin v gospodinjstvu“ / „Umetnost in rokodelstvo“ / Tekstilije in obleka / Dunajska pletilna moda.

Tehnična razstava in stavbarstvo.

Gradnja cest / Radio / „Električna kuhinja“ / Avstrijsko rudarstvo mineralnih goril in olja / Papir in njega predelava / Razstava pisarniških potrebščin / Avstr. tobačna režijska / „Avstrijske iznajdbe“ / „Zimski sport“ / Posrednik realitet / Obrtna kolektivna razstava / Razstava življenjskih potrebščin / Posebne skupine inozemskih držav.

Kmetijski in gozdarski vzorčni sejem

s posebno razstavo „15 let n. a. deželne kmetijske zbornice“.

Zvezno preizkušanje vin.

Razstava plemenske živine (konji in govedo): 10. do 12. septembra.

ZNATNO ZNIŽANA VOŽNJA

Legitimacije a S 6.— se dobijo pri trgovskih in kmetijskih zbornicah, pri kmetijskih in obrtnih organizacijah, pri podružnicah avstrijskega prometnega biroja, nadalje pri naslovih, objavljenih na lepkih in pri

Wiener Messe A.-G., Wien VII., Messepl. 1

kakor pri častnih zastopstvih v
Celovcu: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Bahnhofstr. 36
„ Zbornica za delavce in nameščence, Bahnhofstr. 38
„ Oesterr. Verkehrsbüro G. m. b. H., Burggasse 8
„ Podružnica „Globus“, Bahnhofstrasse 26
„ Werbe- u. Auskunftsdienst der Fremdenverkehrsstelle der Stadt Wien, Rathaus.

Za 5 S na mesec dobavlja

posnemalnike

Jos. PELZ, Wien XV., Mariahilferstr. 164
Ceniki zastoj Zastopniki se iščejo